

Міністерство внутрішніх справ України
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

**ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА:
ДОКТРИНА І ПРАКТИКА В УМОВАХ
СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ВИКЛИКІВ**

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної
конференції*

*(25 лютого 2022 року, Дніпропетровський
державний університет внутрішніх справ)*

**THE RULE OF LAW: DOCTRINE
AND PRACTICE IN TODAY'S GLOBAL
CHALLENGES**

*Theses of International
scientific and practical conference*

*(February 25, 2022, Dnipropetrovsk State University
of Internal Affairs)*

Дніпро
2022

УДК 34+351
В 36

*Рекомендовано до опублікування та поширення
через Інтернет науково-методичною радою
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ (протокол № 7 від 23.03.2022)*

В 36 Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 25 лют. 2022 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 736 с.

ISBN 978-617-8032-53-1

Збірник містить матеріали однойменної науково-практичної конференції, у якій взяли участь науковці, викладачі та здобувачі вищих навчальних закладів і наукових установ України та зарубіжжя.

Матеріали конференції можуть бути використані в науково-дослідній роботі та в освітньому процесі спеціалізованих ЗВО, а також у законотворчості та правоохоронній діяльності.

Матеріали опубліковано у авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

д-р юрид. наук, доц. **А. Є. Фоменко** (*голова*); д-р юрид. наук, проф. **Л. Р. Наливайко** (*заст. голови*); д-р юрид. наук, проф. **О. С. Юнін**; д-р юрид. наук, доц. **В. М. Савіщенко**; д-р філос. наук, проф. **О. В. Халапсіс**; д-р юрид. наук, проф. **В. В. Шаблистий**; д-р наук з держ. упр., проф. **С. О. Шевченко**; канд. юрид. наук, доц. **В. Я. Киян**; канд. юрид. наук, доц. **Л. В. Межевська** (*відп. секретар*).

ISBN 978-617-8032-53-1

© Автори, 2022
© ДДУВС, 2022

ЗМІСТ

Фоменко А. Є.

Права людини як ідеологічне підґрунтя
кримінологічної діяльності національної поліції України 25

Юнін О. С.

Верховенство права у контексті встановлення мотиву
вчинення кримінального правопорушення28

Наливайко Л. Р., Коршун А. О.

Інформаційна взаємодія суду та громадянського суспільства:
проблеми та перспективи вдосконалення 30

Сидоров О. А.

Забезпечення функціонування системи
безпеки персоналу підприємства 34

Наливайко Л. Р., Чепік-Трегубенко О. С.

Принцип верховенства права у практиці
міжнародних та національних судів 36

Савіщенко В. М.

Розвиток професійної деонтології: правовий аспект 40

Наливайко Л. Р., Ключкович В. Ю.

Принципи правозастосовної діяльності органів
судової влади: теоретико-правова характеристика44

Грибан В. Г.

Законодавча база з охорони праці в Україні48

Добробог Л. М.

Сприйняття корупційних ризиків здобувачами вищої освіти 51

Золотухіна Л. О.

Щодо порядку розгляду трудових спорів 54

Кириченко О. А.

Корінне реформування інституту президента країни,
органів прокуратури і всій системи антиделіктних органів
у контексті забезпечення принципу верховенства права 57

Туренко О. С. Альтруїзм як чинник існування публічної сфери українського суспільства	134
Уварова Н. В. До проблеми забезпечення рівності трудових прав громадян України	136
Харламов М. І. Становлення принципу верховенства права у галузі пожежної охорони в Україні у 1920-х роках	139
Хрідочкін А. В. «Публічне управління» та «державне управління»: співвідношення понять у сучасній вітчизняній доктрині адміністративного права	141
Царьова І. В. Медіатизація юридичного дискурсу	144
Ярошевська Т. В. Шляхи імплементації міжнародних та європейських норм захисту прав людини в законодавство України	146
Анакіна Т. М., Зіняк Л. В. Верховенство права як фундаментальна цінність Європейського Союзу	150
Анісімова М. Ф., Мухін І. М. Проблеми забезпечення прав людини в Україні в умовах пандемії COVID-19	154
Бідей О. М., М'ясоїдова Т. М. Інноваційні конституційні основи забезпечення додатку правового статусу громадян та інших соціосуб'єктів у контексті дії принципу верховенства права: частина 1	157
Бідей О. М., Балогланова О. А. Інноваційні конституційні основи забезпечення додатку правового статусу громадян та інших соціосуб'єктів у контексті дії принципу верховенства права: частина 2	159

кор. НАПрН України, акад. Міжнар. кадрової акад., Заслуж. діяча науки України, д-ра юрид. наук, проф. О.І. Процевського (Харків, 5 квіт. 2019 р.). Харків, 2019. С. 139-142.

5. Юшко А.М. Проблема гендерної рівності у трудових відносинах. *Проблеми реалізації прав громадян у сфері праці та соціального забезпечення: тези та доп. та наук. повідомл. учасників ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 11 жовт. 2019 р.)* за ред. О.М. Ярошенка. Харків: Право, 2019. С. 290-292.

6. Бобко В.Г. Дискримінація у сфері трудових відносин за релігійною ознакою. *Актуальні проблеми трудового законодавства, законодавства про державну службу та службу в правоохоронних органах: матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 листоп. 2018 р.)*. Харків: ХНУВС, 2018. С. 114-117.

Михайло ХАРЛАМОВ

завідувач кафедри соціальних

і гуманітарних дисциплін

Національного університету цивільного

захисту України (м. Харків, Україна),

доктор історичних наук, доцент

СТАНОВЛЕННЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У ГАЛУЗІ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ В УКРАЇНІ У 1920-Х РОКАХ

Проблема становлення принципу верховенства права у галузі пожежної охорони в Україні в минулому є досить актуальною, на нашу думку, тому що зараз сучасні пожежні періодично стикаються з проблемами захисту та забезпечення своїх прав. Тому ми вважаємо, що вивчення досвіду становлення принципу верховенства права у галузі пожежної охорони в нашій державі у минулому, могло б допомогти сучасним борцям з пожежами захищати свої права.

Слід зазначити, що 1920-ті роки були певним періодом розквіту радянської демократії в Україні. Цей період характеризувався розквітом української культури, освіти і науки. В межах української республіки впроваджувалася політика українізації, що позитивно відбивалося загалом на захисті прав та свобод українців. На той період Радянський Союз ще не перейшов до «політики закручування гайок», українці відчували певну свободу, їх права та свободи гарантувалися державою та захищалися законами. Тільки наприкінці 1920-х років, по мірі посилення ролі Йосифа Сталіна в СРСР права та свободи громадян України почали масово порушуватися.

Захистом прав пожежних у 1920-х роках займалися різні організації. Головним з яких був Пожежний відділ Головного управління комунального господарства НКВС УСРР (ПВ ГУКГ НКВС УСРР) зі своїми структурними підрозділами [1, арк. 29]. Пожежний відділ Головного управління

комунального господарства (Головкомгоспу) України керував загальною роботою усіх пожежних організацій, спрямовуючи, інструктуючи, контролюючи діяльність останніх; керував роботою усіх нижчих пожежних структурних підрозділів, через них доводив до населення усі обов'язкові державні постанови у сфері пожежної охорони, спостерігав за виконанням директив вищих владних органів. В своїй структурі Пожежний відділ ГУКГ НКВС УСРР мав інспекторів, що слідкували за дотриманням прав пожежних під час виконання ними службових повноважень, однак вони також слідкували і за дотриманням вогнеборцями їх обов'язків [2, арк. 29]. Ці інспектори входили до адміністративний підрозділу ПВ ГУКГ НКВС УСРР.

Справами управління вогнеборчою сферою у регіонах, в тому числі і захистом прав пожежних займалися губернські пожежні підрозділи (губпожпідділи) при губернських відділах комунального господарства (губвідкомгоспах). Завідувачі пожежних підрозділів отримували звання начальників пожежної охорони губернії та відповідали, в тому числі, за дотримання прав та свобод пожежних в регіонах. Вони призначалися губвідкомгоспами зі спеціалістів протипожежної боротьби після узгодження з Центральним відділом пожежної охорони УСРР. Губернські пожежпідділи були підпорядковані пожежпідділу ГУКГ УСРР і діяли згідно загальних положень та інструкцій, що видавалися останнім [3, арк. 13].

Право законодавчої ініціативи у сфері пожежної охорони надавалося губпожпідділам лише стосовно окремих питань, викликаних специфікою місцевих умов, для вирішення яких необхідними були дії локального характеру. Про усі подібні заходи губернські органи повідомляли заздалегідь до центру і отримували для цього необхідні дозволи. Їм були підконтрольні міські та повітові пожежпідділи з усіма нижчими органами пожежної сфери. Вони ж займалися розвитком добровільних пожежних організацій, реєструючи виникаючі добровільні організації по боротьбі з вогнем, розглядаючи та затверджуючи статuti останніх, спостерігали за дотриманням прав членів добровільних вогнеборчих організацій, брали на облік усі регіональні організації та пожежних працівників, закріплених за останніми.

Губпожпідділи із дозволу та під керівництвом вищих державних органів комунального господарства могли скликати губернські з'їзди та конференції завідувачів міських та повітових органів пожежбезпеки, районних та сільських пожежних старост, а також пожежних робітників професійних команд і добровольчих дружин усіх видів, на яких розглядалися проблеми захисту прав як професійних, так і добровільних борців з пожежами [3, арк. 20зв].

Таким чином, становлення принципу верховенства права у галузі пожежної охорони в Україні у 1920-х роках забезпечувалося централізованою структурою державної пожежної охорони. Вогнеборці могли достатньо вільно та безпечно виконувати свої обов'язки, могли розраховувати на справедливі рішення в питаннях захисту їх прав. Однак,

нажаль, з початком 1930-х років все змінилося кардинальним чином. Пожежна охорона увійшла до створеного за новими правилами наркомату внутрішніх справ, пожежні як і усі інші громадяни УСРР та СРСР були позбавлені захисту та забезпечення своїх прав як громадян, так і професійних працівників. В країні почався страшний етап сталінського терору та репресій, однак позитивний досвід врахування принципу верховенства права у галузі пожежної охорони в Україні залишився, і ми можемо використовувати його при формуванні сучасної системи прав працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

1. Доклады о деятельности пожарного отдела и состоянии пожарного дела на Украине // ЦДАВО. Ф. 5. Оп. 1. Спр. 1755. 61 арк.

2. Циркуляры и приказы пожарных подотделов Всеукраинского коммунального отдела Харьковского губисполкома // ЦДАВО. Ф. 5. Оп. 1. Спр. 406. 408 арк.

3. Материалы по рассмотрению проектов положений о губернских пожарных подотделах при отделах коммунального хозяйства исполкомов за 1923 г. // ЦДАВО. Ф. 5. Оп. 2. Спр. 583. 248 арк.

Андрій ХРІДОЧКІН

доктор юридичних наук, доцент
*(Український державний
хіміко-технологічний університет,
м. Дніпро, Україна)*

«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ» ТА «ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ»: СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЬЯТЬ У СУЧАСНІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ДОКТРИНІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Дослідження проблем публічного управління потребує насамперед визначення його змісту, особливостей, а також специфіки прояву в різних сферах з метою виявлення адекватного цій сфері та узгодженого з її категоріальним апаратом галузевого розуміння публічного управління. Вирішення такого завдання доцільно розпочати з уточнення теоретико-методологічних засад дослідження змісту дефініції «публічне управління», її місця у категоріальному апараті юриспруденції та співвідношення з більш широко вживаним поняттям «державне управління». Справа в тому, що «публічне» і «державне» розрізняються як за своїми кількісними, так і за якісними характеристиками. Їх перша відмінність виявляється вже під час етимологічного порівняння цих категорій і полягає у традиційно існуючому судженні про відносно більший обсяг поняття «публічний». Зокрема, вітчизняною наукою адміністративного права широкого використовується